

var ikke udbygget saa stærkt som nu, og Industri og Handel var endnu ikke naaet til den Udvikling, at der i større Omfang var Tale om Benyttelse af fremmede Teknikere og Specialister, ligesom der heller ikke var de beskæftigelsesmæssige Problemer, som siden kom til at foreligge.

Den senere Udvikling i alle disse Forhold har gjort hele Spørgsmaalet om Udlændinges Retsstilling mere vanskeligt. Ved de hidtidige Tillægslove har man ikke fundet Anledning til at tage dette Spørgsmaal op til principiel Afgørelse; allerede fordi de paagældende Love efter deres Indhold som Regel kun havde en Gyldighedsperiode paa 1 eller 2 Aar. Men naar der nu er opstaaet Trang til Tilvejebringelse af en mere rationel og varig Lovgivning paa dette Omraade, har det været naturligt at undersøge, hvorvidt der efter hele den Udvikling, der er sket siden 1875, er Grund til at søge gennemført en Ændring af den gældende Ordning, hvorefter Administrationen af de herhen hørende Anliggender er lagt alene i Politiets og Justitsministerens Haand.

Spørgsmaalet om en Persons Adgang til at bo her i Landet og til at beskæftige sig her, saaledes at han kan have sit Udkomme, er et Anliggende, der kan være en Velfærdssag for vedkommende. Dette gælder naturligvis navnlig i de Tilfælde, hvor vedkommende gennem Ægteskab, gennem herboende Familie eller gennem et længere Ophold har skaffet sig en særlig Tilknytning til Landet. For den, der i en Aarrække har haft sin Familie, Bolig og Erhverv her i Landet, kan en Nægtelse af yderligere Opholdstilladelse være haardere end en streng Straf. Heroverfor kan imidlertid staa meget stærke Interesser, der set fra Statens Side fører til, at det maa anses for nødvendigt, at vedkommende forlader Landet. Det kan være, at han er Politiet ufordelagtigt bekendt. Man ønsker maaske heller ikke, at han skal vokse sig for fast i det danske Samfund, saaledes at det vil være vanskeligere senere at bringe Opholdet til Ophør. Endvidere kan det tænkes, at der hersker stor Arbejdsløshed inden for det Fag, han virker i, saaledes at det skønnes mindre rimeligt, at han fortrænger en Dansker ved sin Virksomhed; men ogsaa andre Hensyn til Statens Interesser end de her nævnte maa efter Omstændighederne tages i Betragtning.

Den Omvæltning af de bestaaende Forhold, som de to Verdenskrige har medført, og som, saaledes som foran berørt, har bevirket afgørende Ændringer i Fremmedlovgivningen, maa antages at ville have

Virkning langt ud i Fremtiden. En Følge af disse ændrede Forhold er — og viste sig allerede efter den første Krig at være — at mange af de Spørgsmaal, der opstod i Forbindelse med Udlændinges Adgang til og Ophold i Landet, ofte maa løses under Iagttagelse af Hensyn, der ligger uden for baade det danske Statssamfunds og den enkelte Udlændings Interesser i snævrere, egoistiske Forstand.

Disse forskellige Forhold synes at maatte føre til Nødvendigheden af ikke alene at udbygge de materielle Regler, med hvilke Fremmedloven i de forløbne Aar er suppleret, men ogsaa at gøre det til Genstand for en Undersøgelse, om det Administrationsapparat, gennem hvilket Lovens Bestemmelser har været bragt til Udførelse, nu kan betragtes som formaalstjenligt. Den hidtidige Ordning har vel budt paa utvivlsomme Fordele, navnlig gennem det nære Samarbejde, der bestaar mellem Justitsministeriet og Rigspolitiet paa dette Omraade — en Ordning, der har kunnet formidle en hurtig Afgørelse af de foreliggende Sager. Man har dog paa den anden Side været opmærksom paa, at Ordningen kunde medføre, at disse Sager maaske kunde blive underkastet en for ensidig politimæssig Bedømmelse. Den politimæssige Behandling af en Fremmedsager er vel en vigtig Side af Sagen, men der gør sig som anført mange andre Hensyn gældende. Ved Afgørelsen af disse ofte meget komplicerede Sager har Justitsministeriet følt Savnet af Bistand fra et Organ, der repræsenterede den bedst mulige Sagkundskab inden for de forskellige Omraader, og hvis Beslutning var truffet paa Grundlag af en Afvejelse af alle i Betragtning kommende Hensyn, og som samtidig ogsaa kunde aflaste Ministeriet ved i vidt Omfang at faa Myndighed til at træffe Afgørelse paa egen Haand. Man har ogsaa ment, at det vilde være af Betydning, at der eksisterede et saadant Organ, der tillige skulde have til Opgave mere almindeligt at følge med i alle de Forhold, der vedrører de herboende Udlændinge eller rører sig i Landene omkring Danmark, hvilket vil være af den største praktiske Betydning for en formaalstjenlig Administration af Fremmedlovgivningen. Ved Behandlingen af de paagældende Sager i et saadant Organ, hvor de forskellige Interesser var repræsenteret, vil man formentlig ogsaa kunne opnaa at faa Ekspeditionstiden forkortet, idet man i mange Tilfælde kan undgaa at sende Sagen til Erklæring i vedkommende Ministerium.

Alle disse Omstændigheder har ført